

Novela zákona o důchodovém pojištění neovlivnila příjmy invalidů bez nároku na důchod

V poslední době některá média přinesla **nesprávné informace** o tom, že lidé **v souvislosti s novelou zákona o pomoci v hmotné nouzi** přicházejí o invalidní důchody. To ale není pravda. **Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, důchody nijak neupravuje a ani upravovat nemůže a nikomu tedy invalidní důchod neodebírá.** O invalidní důchod lidé nepřicházejí ani v souvislosti se změnami v důchodovém pojištění od ledna 2010.

Základní podmínkou pro nárok na výplatu **invalidního důchodu** je **uznání invalidity příslušného stupně a potřebná doba pojištění.** To **platilo i vždy v minulosti**, tedy i před nabytím účinnosti zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění od 1. 1. 1996. Pokud zdravotně postižený občan tuto podmínku nesplňoval, nemohl pobírat invalidní důchod, a to ani před 1. 1. 2010 a nemohl mu tedy být, jak nesprávně uvedla některá média, v rámci lednových změn zákona ani odebrán. **Přehled nejvýznamnějších změn v důchodovém pojištění od nového roku najdete na <http://www.mpsv.cz/files/clanky/8129/30122009a.pdf>.**

Podle současné právní úpravy pojištěnci starší 28 let musí získat alespoň 5 let pojištění v období 10 let před vznikem invalidity. Kromě toho lidé starší 38 let splňují podmínku potřebné doby pro nárok na invalidní důchod také tehdy, pokud získali alespoň 10 let pojištění v období 20 let před vznikem invalidity. **Toto nastavení tak od ledna 2010 snižuje počet případů, kdy není nárok na invalidní důchod uznán.**

Pokud **nárok na invalidní důchod přesto nevznikne**, existuje mimo jiné **systém pomoci v hmotné nouzi.** Opatření z roku 2008 – v době klesající nezaměstnanosti - přitom zpřísnilo podmínky pro vyplácení dávek pomoci v hmotné nouzi a dotklo se i lidí se zdravotním postižením. **MPSV se proto ve 2. polovině roku 2009 aktivně podílelo na přípravě návrhu novely zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi**, která je na programu březnového jednání Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Dlouhodobě nezaměstnaní lidé, kteří pobírají ze systému pomoci v hmotné nouzi **příspěvek na živobytí déle než šest měsíců**, mají podle současného zákona **nárok na dávku doplňující jejich příjem do výše existenčního minima (2 020 Kč).** Výše dávky se však snižuje pouze za předpokladu, že nevykonávají některou z aktivit, směřujících ke zvýšení tohoto příjmu, a to především vlastní prací. Částka může být např. navýšena zpět na původní výši u lidí, kteří projeví snahu o zlepšení své situace výdělečnou činností (např. z krátkodobého zaměstnání, veřejně prospěšných prací aj.) nebo výkonem dobrovolnické nebo veřejné služby **v minimálním rozsahu 20 hodin měsíčně.** Zdravotně postižení lidé ovšem z objektivních důvodů většinou pracovat nemohou a díky dopadům světové hospodářské krize byla také výrazně omezena nabídka pracovních míst, kde by popřípadě

mohli najít uplatnění. **Odstranění jejich znevýhodnění** v systému pomoci v hmotné nouzi, ke kterému došlo, **by měla řešit právě výše uvedená novela.**

Invalidé bez nároku na důchod, kterým byl **příspěvek na živobytí snížen na existenční minimum**, mohou ještě ze systému pomoci v hmotné nouzi čerpat „**doplatek na bydlení**“ a ze systému státní sociální podpory „**příspěvek na bydlení**“. Mohou také požádat o jednorázovou **dávku mimořádné okamžité pomoci**. Kromě toho stát vyplácí **příspěvek na péči**. Jeho výše se liší podle stupně závislosti a věku příjemce. **Lidé s těžkým zdravotním postižením tak mohou měsíčně obdržet až 12 000 Kč.**

Štěpánka Filipová
vedoucí oddělení styků s veřejností
a tisková mluvčí